

SZARVASI LAPOK

TÁRSADALMI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Kossuth-tér, 479. számú ház, hová a lap szellemi részét illető közlemények küldendők. Kéziratokat a szerkesztőség nem küld vissza.

Megjelenik hetenként egyszer vasárnapon.

Előfizetési díj: Egész évre 8 K. Fél évre 4 K. Negyed évre 2 K. Egyes szám ára: 16 fillér.

Főszerkesztő:

Benka Gyula.

Főmunkatárs:

Zlinszky István,

KIADÓHIVATAL:

Belicey-ut 11. számú ház, hová az előfizetési és a hirdetési pénzek küldendők.

Nyiltérben egy sor közlési díja 50 fillér.

Alakítsunk ifjusági egyesületeket.

Ifjusági egyesületek alakítása nem új eszme.

Szerte a hazában számos helyen az ifjusági egyesületek áldásosan működnek. A nemzetiségi vidékeken hatalmas terjesztői a magyarosodásnak, a népmívelésnek.

Szarvason az ifjusági egyesület intézménye még teljesen ismeretlen, pedig nagy szükség volna ezen intézmény létrehozására.

Mi a célja az ifjusági egyesületeknek? A nép ifjúságának tömörítése, továbbképzése, szórakoztatása. Ennek eszközei: az ifjusági könyvtár, dalkar, felolvasások és színelőadások tartása.

Az ifjuság lelke egyaránt fogékony a jó és rossz iránt. Ha jó irányban

vezetjük az ifjuságot, egész más lesz annak a lelkülete, érzelmi és értelmi világa, mintha magára hagyjuk s megelégszünk azzal, hogy hadd forrja ki magát.

Nézzünk körül. Vajjon ki törődik ami ifjuságunkkal? Senki. Tizenöt éves koráig, kelletlenül bár, úgy a hogy iskolába jár. De azontul magára marad. Magára marad, pedig akkor, amikor ébredőben vannak indulatai, szenvedélyei. Magára marad akkor, amikor inkább a rosszra, mint a jóra hajlik.

Ifjuságunknak egyedüli szórakozó helyei: a fosztóka, a tánciskola s a legtöbb esetben a korcsma. Ugy erkölcsi, mint egészségi szempontból valamennyi elítélendő.

A társadalom látja e bajokat, de nem gondol velük.

Az ifjusági egyesületeknek ép az a céljuk, hogy megtörjék, ellensúlyozzák ifjuságunk jelenlegi ferde irányu fejlődését. Céljuk a fejlődő embert

jóra terelni, fejleszteni benne a szépek, a nemesnek, a hazaszeretnek érzelmeit. Céljuk hatni az ifjuság értelmére. Céljuk éreztetni az ifjusággal azt, hogy szüksége van az önmívelésre és szívet-lelket nemesítő szórakozásra.

Magától értetődik, hogy az ifjuság ezen egyesületekben felügyelet alatt volna.

Az ifjusági egyesület szükségét minden ember belátja.

Megalakításához lelkesedés, életképességéhez kitartás, anyagi és erkölcsi támogatás szükséges.

Sajnos, hogy nálunk e feltételek — kivéve a lelkesedést — hiányoznak. Mi szalmalángok vagyunk. Fel-lángolunk, elhamvadunk. Az egykori Társaskor, a Nemzeti Szövetség szarvasi fiókja és még sok más fényes bizonyítékai ami lelkesedésünknek és kitartási hiányunknak.

Nincs egyetlen egy intézményünk

TÁRCZA.

Volt, nincs.

Amig usztam a jó lélben

Mig a borra bőven telt.

Addig a sok barát engem,

Mint királyt, úgy ünnepelt.

De ma már, hogy szegény vagyok

És kopottas a ruhám,

Mint elhagytak a barátok,

A kulya se' néz reám.

Fogarasi Ede.

Előadó gyűlés a Leányegyesületben.

— Kiküldött munkatársunktól —

Kedves szerkesztő Uram!

Vasárnap reggel kezembe nyomott egy kemény papirost, a melyen szép női írással

ezt találtam írva: Belépő-jegy a Leányegyesület előadó gyűlésére és multságára és a melyre rá van nyomva a pecsét Szarvasi Leányegyesület 1906. Egyszermind kiadta az utasítást, hogy menjek el délután 3 órakor a leányiskola tornacsarnokába, ott lesz az a bizonyos előadó-gyűlés, azután írjak arról elfogulatlan szigorú jelentést. És mind ezt Ön oly természetes nyugotsággal mondta, mintha a spelunkába birkozni, a Cabaret-ről nyilatkozatokat szerezni küldött volna.

Hát én felvettem gehrokomat, felvettem kritikusi képemet és elmentem a leányiskolába azon biztos hitben, hogy majd írok innem szigorú kritikát.

Belépek a tornacsarnokba; későn jöttem. Ez lett végzetem, alkalmam volt előbb végig nézni a közönségen. Képzelsen kedves szerkesztőm, vagy 150 fiatal szép leányt egy tömegben! Hát azt mondom, hogy én szerény legény vagyok; ha kell, még a ma született gyermekre is ráfogom, hogy affektáltan nézelődik, de férfi legyen a talpán,

azaz, hogy inkább ne legyen már férfi az aki képes a szigorú hidegséget 150 szép leány előtt is megőrizni. Hát szívem, én bizony még inkább vagyok férfi, mint kritikus és mi tagadás benne, ennyi szép leány látára, hogy az Árpád kávéházbeli kifejezéssel éljek, elszédültem. Ne kivanjon tőlem tehát objectív jelentést, hanem elégedjek meg subjectív észleleteimmel.

Tehát láttam a sorokban szép nem színházi értelemben, hanem igazán szép közönséget. A felső végen a nagy tornateremnek balról ült az emókség.

És gondolja el, szerkesztő ur, annyira oda voltam, hogy már nem is láttam jól, ki a férfi, ki a nő, úgy láttam, hogy az emókségben egy férfi ül! Hát ez bizonyosan hallucinatio volt, mert hogy jutna egy férfi a leányegyesület emókségébe? De annyira erős volt érzéki csatódasom, hogy meg mernek reá esküdni, hogy e terít, kit ott az egész ülés alatt látni véltem, Zlinszky István volt.

FERENCZ JÓZSEF KESERŰVIZ
AZ EGYEDÜL ELISMERT KELLEMES ÍZŰ TERMÉSZETES HASHAJTÓSZER.

se, hol a művelt társadalom, a nép-
pel egyesülve egy nemes cél érdeké-
ben fáradsa.

Itt az ideje, hogy öntudatra éb-
redjünk. A lelketlen izgatók már-már
hintik a konkolyt.

Indítsuk meg a mozgalmat s ala-
kítsunk ifjusági egyesületet.

t. sz.

A szarvasi baromfi- tenyésztő Egyesület.

A mint az egész alföldön, úgy
városunkban és környékén is meg-
lehetősen el van terjedve a baromfi
tenyésztés. Gazdáink már rég tudatába
vannak annak, hogy ez a foglalkozási
ág, nagyon is kifizeti magát és nem
kicsinylendő az az összeg, amely ezen
a révén a tenyésztők zsebeibe vándor-
ról. Hiszen a baromfitenyésztés ott, a
hol egyébként is gazdálkodnak, min-
den észrevehető költség nélkül, egy
kis körültekintéssel nagyon jövedelme-
zőleg üzhető. A mai viszonyok között
is nagyon sok milliót kapunk a külföld-
ről baromfiért és baromfitermékekért.
Pedig hazánkban a baromfitenyésztést
még most sem üzik úgy és olyan mérvben,
mint ahogy kellene. A főszűly ezen ten-
nyésztési ágánál is arra volna fektethető,
hogy minél több hasznot hozzon. Ter-
mészetesen, hogy ezen cél érdekében
egy kis befektetési költségtől sem sza-
bad visszaradni, mert az a kis
tőke busásan meghozza kamatját.

A tenyésztésre beállított barom-
finál ügyeljünk arra, hogy az állatok
nagy testűek (sok husuak) és kitűnő
tojok legyenek. Ezen tulajdonságok
mellett, ha állataink színe is egyfor-
mák, az csak előnyére válik tenyész-
tőnknek. Az egyforma színű állatot ki-

vitelre nagyon szívesen veszik a ke-
reskedők.

A hazánkban hasznosigazi magyar
tyukfajta egyike a világ legkitűnőbb
tyukjainak. Böven tojik, kiválóan gon-
dos anya és végtelenül igénytelen ed-
zett állat. Egyetlen hibája, hogy na-
gyon kicsi. Ezen a hibán úgy igye-
keznek segíteni, hogy a magyar tyu-
kot nagy testű nemes fajtával párosít-
ják, a midőn az ivadékok öröklik a
a magyar tyuk minden jó tulajdonsá-
gát és a nemes faj nagyságát. Hazánk-
ban ez idő szerint keresztezésre az
orpington fajt használják, a mely faj
a mi klimánk alatt pompásan tenyészik.

Az ország számos községében évek
óta alakulnak baromfitenyésztő egye-
sületek a melyeknek célja a baromfi
tenyésztés megkedveltetése, szélesebb
alapon való tenyésztése és üzése, egy-
szóval a baromfitenyésztés, okszerű
fejlesztése. Mert csakis okszerű tenyész-
tással lehet a baromfitenyésztést még
jövendelmzőbbé tenni és éppen ezért
az ilyen egyesületeknek nagyon fontos
gazdasági hivatásuk is van. Belátta ezt
a kormány is azzal a ténykedésével,
hogy a baromfitenyésztő egyesületeket
a lehetőségig támogatja.

Folyó évi márczius havában vá-
rosunkba is megalakult a „Szarvasi
Baromfitenyésztő Egyesület“, a melynek
eddig száz tenyésztéssel foglalkozó tagja
van. Az egyesület élén özv. Dr. báró
Braunecker Lamoralné, szül. Uiberecker
Adele grófnő áll és az ő nevéhez van
fűződve minden siker, a melyet az
egyesület eddig elért. Az ő buzgósá-
ga, a baromfitenyésztés iránt való me-
leg érdeklődése, lelkes ügyszeretete és
nemes példája nagyban elősegíti az
egyesület működését és rohamosan fej-
leszti azt. Ma már el lehet mondani,
hogy az egyesület a kezdet nehézségein
tul van. Tagjai nemes példaadást igye-

Jobb oldalon egy kis emelvényen állott
a méltóság teljesen zöld terítővel fedett elő-
adási asztal. Weinberger Fanny néhány
megnyitó szava után Bretz Berta ült ezen
asztalhoz és a cukorról tartott egy igen ta-
nulságos, alapos tanulmányra valló és a
mellett szórakoztató modorban szellemesen
kidolgozott előadást.

Utána Tajber Margit szavalta el nagy
hatással Inczedy egyik szép költeményét jó
előadásával és kedves megjelenésével mélt-
án keltve osztatlan tetszést a hallgatóságban.

Moravcsik Vilma kitűnő zongora játéka
után Ponyiczky Margit adott elő egy kis
magánjelenet annyi ügyességgel, hogy hiába
erősítette, hogy ő nem színésznő, nem tud
jól játszani, bizony sok színésznő megirigyel-
né, azt a természetességét, a mellyel
mondani valóját a közönséggel közölte.

Végül megvitatása következett volna a
program szerint e kérdésnek: „Van-e be-
folyással jó izlés fejlesztése otthonunkra és
egyéniségünkre? Miben nyilvánulhat és mik

által fejleszthetjük az izlést?“ Elsőnek
Weinberger Fanny szólt, egy pár szellemes,
mondattal biztatva a hölgyeket hozzászólásra
de biz azok leginkább csak maguk között
vitatták a kérdést csinálva hatalmas nyűzs-
gést, zsongást, csupán ketten szoltak hozzá
a kérdéshez: Glöckner Pannika a virágot,
Meitner Emma a festészetet tartá az izlés-
nek fejlesztőnek, a mit azonban az elnöknő
keveseli, mert kimondotta a sentenciát, hogy
a v. a. meddő maradt és be is rekesztte az
igazán sikerült előadást, a melyből következ-
tetve reméljük, hogy a Leányegyesület ké-
pes lesz kitűzött szép feladatának megfelelni.

Jól tudom, szerkesztő uram, hogy
most a maga fanyar mosolyával félredobja
írásomat, dühösen morogva, hogy ez nem
kritika, nem jelen és egy egy előadásról, ha-
nem egyszerű dicsőhymnus, de hát hiába,
máskor ha szigorú, elfogulatlan kritikát
akar, ne küldje szép leányok közé a maga

hüségese munkatársát.

keznek mutatni gazdaközönségünknek,
mert tulajdonképpen a gazdaközönség
az, a mely hivatva van a baromfi-
tenyésztéssel foglalkozni. Az egyesület
vezetősége kiváló gondot fordít arra,
hogy gazdáink érdeklődését a baromfi
tenyésztés iránt fölkeltsse és nyugodt
lelkiismerettel mondhatja, hogy ez si-
került is.

Allamsegély képen a „Szarvasi
Baromfitenyésztő Egyesület“ a föld-
művelésügyi miniszteriumtól 125 drb.
orpington kakast, 30 drb. emdeni gu-
narat és 20 drb. pekingi gácsért ka-
pott. E fajbaromfi f. évi október
hó végével érkezik meg és az
egyesület tagjai között kizárólag
tenyésztési célra bizonyos méltányos
feltételek mellett osztatik ki. El lehet
képzelné, hogy ez a sok nemes állat,
baromfitenyésztésünk terén egész for-
adalmat idéz elő, s minthogy ilyen
segélyre évenként számíthat az egyesü-
let, néhány év alatt baromfitenyészté-
sünk egyöntetővé válik.

A közönségnek a baromfitenyész-
tés iránt már eddig is megnyilvánult
rokonszeve és az egyesület ama célja,
hogy ezt a rokonszenvet és érdeklődést
fokozza, arra indította az egyesület ve-
zetőségét, hogy f. évi október hó 20
és 21-én városunkban díjazással egy-
bekötött, helyi baromfikiállítás rendez-
zen. Erről legközelebb

Dortagu.

A Duna-Tisza csatorna.

Lapunk mult heti számában megem-
lékeztünk arról, hogy a Duna-Tisza csatorna
vállalatnak Budapesten tartandó gyűlésére
Kollár Lajos jegyzőt és Valkovszky Mihály
bírók küldte ki a képviselőtestület.

A Duna-Tisza csatorna létesítése tár-
gyában f. hó 26-án tartott meg az érte-
kezlet Budapest székesfőváros tanácstermé-
ben. Az értekezleten az alföldi községek
azon része, mely a csatorna torkolatául
Csongrádot ohajtaná, körülbelül 120 taggal
volt képviselve. A többi községek részint
Szolnok, részint Szeged mellett foglalván
állást, ezen elvi ellentétek miatt az értekez-
leten meg nem jelentek.

A kiküldött bizottsági tagok előadása
folytán örömmel vettünk tudomást arról,
hogy ezen nagy fontosságú és az Alföld
közgazdaságát nagyon érdeklő ügy oly mó-
don lett elintézve, hogy remélhetőleg az
Alföld ezzel oly anyagi előnyökhöz jut, melyek
értéke megbecsülhetetlen.

A csatorna pedig ugyanis Budapestet
Csongráddal kötné össze; tehát oly vonal
mely az Alföld legjobban megérdemelt és
községeinek ad olesó vizszállítását. Ezen mű-
létesítésével a Körösmenti községek is meg-
kapják a vizut és így a Körös hajózható-
vá tétele és ezen csatorna létesítésével egy-
idejűleg lesz foganatosítva.

A Duna-Tisza csatorna összes költ-
ségei körülbelül 110 millió korona.

As értekezlet a fenti egyhangú meg-

állapodásról memorandumot dolgozott ki s ezen memorandumot az értekezlet összes tagjai átnyújtották a kereskedelmi miniszternek ki is válaszában határozott ígéretet adott az iránt, hogy ezen nagyfontosságú vizitát az országos közgazdasági teendők legfontosabbjának tartván, keresztülvitelét a legsürgősebb kötelességének ismeri. Ugyanily módon nyilatkozott a kereskedelmi államtitkár is, aki az albizottságnak elnöke.

Ily körülmények között a legközelebbi jövőben végre teljesül az Alföld jogos kívánsága, mely egyttal az Alföld gazdaság boldogulását lesz hivatva előmozdítani.

UJDONSÁGOK.

— **Eljegyzés.** Grünwald Géza budapesti üveg és porcellán kereskedő eljegyezte Forschner Albert leányát Jolánkát.

— **Október 6.** Szombaton lesz ötvenhetedik évfordulója a gyászos napnak, a mikor a magyar szabadság tizenhárom bajnokának életét oltotta ki Aradon a kegyetlen osztrák hóhér. Mint minden évben, úgy az idén is megünnepli gyászos évfordulóját városunk hazafias közönsége. A szarvasi függetlenségi és 48-as olvasó körben közvacsorát rendeznek az évforduló estéjén, a melyen bármely pártállású polgártársat szívesen lát a rendezőség.

— **A békésvármegyei függetlenségi és 48-as párt nagy gyűlésének** itt tartása alkalmából rendezett népünnepély és táncmulatság a Kossuth szoborra 21 koronát jövedelmezett.

— **Böjtnap.** Tegnap ünnepelték az izraeliták az év legnehezebb ünnepét, a nagy böjtnapot, a melyen még a legrosszabb izraelita is ott van a templomban és sanyargatva magát, étlen-szomjan imádkozik reggeltől az est feljöttéig, a mikor is megnyugodott lélekkel látnak ismét a világi örömhöz megtöltve este az Árpád kávéházat vig hangulattal, mint a kik nagy gondtól szabadulnak meg.

— **Egy iskolából.** Egyik szarvasi nőnevelő intézetből halljuk azt, hogy hetenként a növendékek testületileg mennek a templomba, még pedig a vasárnapot ünneplők a tanítónők, sőt néha magának az intézet igazgatójának vezetése mellett, elenben a rendezetlen vallási viszonyok között leledzők megfelelő rendezettségben minden kíséret nélkül vonulnak a zsinagógába. Nehogy pedig a mindenben rosszat látók azt higgyék, hogy ezen intézetben talán antisemitizmus van, jelentjük azt is, hogy a kérdéses intézet vezetője tegnap böjttől.

— **Zenepárba.** Kakuczi mester külföldi utjáról hazatérve, nagy sikereitől való elragadtatásában most már komoly versenyre hívta ki Sándor bandáját, megmutatni ki a koncertos cigány. A verseny az Árpád kávéházban később hirdetendő napon fog lefolyni. Mind a két zenekar szorgalmasan tanulja a legújabb zenedarabokat. A vesztes fél egy évi tapasztalásra lesz utasítva.

— **A Leányegyesület** f. é. október 7-én, nélután tartja második előadó gyűlését melynek műsora a következő: 1. Felolvasás Tartja Danes Szilárd dr. ügyvéd. 2. Ezer év. Melodráma. Szavalja: Glöckner Anna k. a. Zongorán kíséri: Micsinay Gizella k. a. Zongorázik Lengyel Ilonka k. a. 4. Dialog. Előadják: Harmati Ilonka és Grünwald Valéria kisasszonyok. 5. Megvitatása a következő kérdésnek. Mennyiben szolgálhatja otthonában a nő a közegészséget? A leányegyesület szept. 30-án, délután a polg. leányiskola tornatermében rendkívüli közgyűlést tart, melynek tárgya a kézimunka tanfolyam létesítése. A fontos tárgyra való tekintettel ez uton is felkérnek a tisztelt tagok, hogy minél nagyobb számmal jelenjenek meg a gyűlésen. Közbejött akadályok miatt nem október 14-én, de november első felében tartja meg a Leányegyesület a tervezett „Bazar“-t.

— **Az adófelszólamlási bizottság** folyó hó 24-én délután kezdte meg Gyulán Márky János elnöke alatt működését. A bizottságnak ezuttal igen nagy a munkaanyaga, miután a vármegye területén működött adóketési bizottságok által két, nevezetesen 1905. és 1906. évek harmadosztályu kereseti adók kivetése ellen beadott felebezéseket kell letárgyalni.

— **Tartalékosok leszerelése és póttartalékosok bevonulása.** Mozgalmas napok előtt állottak a kaszárnyák a héten hétfőn mondtak ugyanis bucsut a katonai életnek azok a tartalékosok, akik 35 kis napig hurcolták a cakkumpakkot és éltek a mindenható reglama paragrafusai szertint. A gyulai honvédségnél hétfőn 1500 póttartalékos szerel le, akik helyét már október 6-án (éppen a vértanuk ünnepén) a póttartalékosok töltik be. A póttartalékosokat — minden századhoz 32 embert — 8 heti fegyvergyakorlatra hívta be a legfelsőbb katonai akarat.

— **Verekedő legények.** Vig István Fazekas Imre és K. Fülöp kondorosi legények hazafelében utjokban ejtették a szentmiklósi csárdát s oda betértek. Vig poharazás közben szóváltás támadt közöttük, a minek vége az lett, hogy a mulatság után egyedül hazatérő Fazekasnak utána mentek társai s midőn utól érték, ütlegelni kezdték, Fazekas sem volt rest, védelmére revolvert rántott s azzal rálőtt Vig Istvánra, a ki súlyos sérülésével most nagy betegen fekszik.

— **Felvétel a babaképezdebe.** A nagyvárad m. kir. babaképezdén az 1906—7. tanév téli tanfolyamára a beiratások f. évi október hó 1-től 10-ig tartanak. Felvételhez szükséges okmányok: keresztlevél, erkölcsi, illető-

ségi, esketési és orvosi bizonyítvány. A tanfolyam 5 hónapig tart. Bővebb felvilágosítást az igazgatóság ad Nagyváradon.

— **A vármegye közgyűlése.** A vármegyei szervezési szabályrendeletben előirt és október hó 9-ére összehívott őszi rendes közgyűlésnek az alispáni jelentés után első tárgyat fogja képezni az 1907 évi házipénztár költségvetés, valamint az állandó választmány javaslatához képest az 1907. évre a szokásos 1 százalékos vármegyei pótdadó megszavazása tekintetében való határozat hozatal. Ezen 1 százalékos közgazgatási pótdádnak az 1907. évre való megszavazása az 1904 évi X törvényezikk szerint a vármegyét terhelő személyi pótlékok valamint a dologi szükségletek kielégítésére, továbbá a vármegyei tisztai nyugdíj alapnál mutatkozó hiány pótlása céljából szükséges. Az ezen szükségletek fedezése után esetleg fenmaradó pótdadó maradványra nézve az állandó választmány legutóbb tartott ülésében azt javasolta, hogy a vármegye házi tartalékalap elkerülhetetlenül szükséges gyarapítására fordítassék. A közgyűlés egyéb tárgyát felőli tárgysorozatot a közgyűlés előtt 8 nappal fog szétküldetni és valószínűleg a hivatalos lap legközelebbi számában fog megjelenni.

— **A vármegye állandó választmánya** az őszi közgyűlés ügyeinek előkészítő céljából október hó 5-én délelőtt 9 órakor a vármegyei székház kistermében ülést tart.

— **A vármegye közigazgatási bizottsága** rendes havi ülését október hó 8-án fogja megtartani.

— **Wielland Sándor sajtópöre.**

A nagyvárad esküdtbiróságnak hétfőn kellett volna letárgyalni azt a sajtópört, amelyet dr. Wielland Sándor szarvasi főszolgabíró egy névtelen levél leközlése miatt a „Békésmegyei Függetlenség“ ellen indított. A tárgyaláson a Békésmegyei Függetlenségi felelős szerkesztőjén kívül, aki a felelőséget elvállalta, Wielland Sándor dr. és Palatinus József is megjelentek. A pör letárgyalására azonban nem került a sor a felelős szerkesztő az esküdtszék megalakulása után ugyanis kijelentette, hogy a levelet Palatinus József szerkesztőtől kapta közlés végett, mire dr. Wielland Sándor — ígéretet nyerve Palatinus Józseftől, hogy a levélíró nevét három nap alatt megtudja — visszavonta panaszát s a visszavonás alapján a királyi ügyész is elejtette a vádat. A bűnyügyi költségek viselését részben Székely Béla a Békésmegyei Függetlenség szerkesztője vállalta magára s kötelezte magát 29 korona tanudij megfizetésére. A többi költségek viselése az állami kincstárt illeti.

— **A megyei szabad kikötők.**

Békés, Mezöberény, Köröstarcsa, Körösladány, Gyoma, Endröd, Békésszentandrás és Ócsöd községeket a földmívelésügyi miniszter felszólította, hogy határaikban a szabadkikötőket kijelöljék. A községek most tettek eleget a felszólításnak s a szabadkikötők és rakodóhelyek kijelölésével kapcsolatban egyttal megállapították a szedhető díjak mérvét is.

— **Hirtelen halál.** Vitális Mihály 50 éves szarvasi lakos szerdán délelőtt egy kondorosi földeken levő tanyáról gyalogszert

rei indult a községbe. Utközben a szakadó esőtől elázva, egy kazal alá húzódott meg s ott elaludt. Másnap az arra járó emberek költögetni kezdték az alvó Vitalist s e közben rémülve látták, hogy az már többé nem ébred fel. Mint az orvosi vizsgálat megállapította, Vitalis szívszélhűdés következtében halt meg.

— Sorozások Békésmegyében

A vegyes bizottság megállapította már az ez évi fősorozások tervezetét. A tervezetét jóváhagyás végett megküldte az alispán a honvédelmi miniszterhez, aki tegnap látta azt el jóváhagyó záradékkal. Az alispáni hivatal át adta értesítését az elnökökről is. Ez értesítés szerint a szarvasi járás elnöke Zlinszky István, az orosházi járás elnöke dr. László Elek, a szeghalmi járás elnöke dr. Krisztó Pál, a többi járások elnöke pedig Ambrus Sándor alispán és dr. Daimel Sándor főjegyző lesznek.

— **50 év óta** mindenütt közkedvelt ségnek örvendenek köhögés, rekedtség, torok és lélegzési szervek működési zavarainál a világhírű Egger-féle mellpasztillák. Doboza 1 és 2 kor. (Próbadoboz 50 fillér.) Kapható minden gyógyszerárban és drogériában. Főraktár: Nádor gyógyszerár, Budapest, VI., Váci-körút 17.

— **A gőzgépezők és kazánfűtők** vizsgáló bizottsága október hó 14-én Aradon képesítő vizsgálatot tart. A vizsgáznik akarók kellően felszerelt kérvényeiket a m. kir. iparfelügyelőséghez — Arad, Töröltér 6 B. I. emelet nyujtsák be.

— **Presbyteri gyűlés.** A szarvasi ág. hitv. ev. keresztyén egyházközsége f. évi október hó 2-án gyűlést tart.

— **Öngyilkosság.** Gráfik János szarvasi hosszusori földmivelő szept. 25-én tanyáján az istállóban felakasztotta magát, öngyilkosságának oka valószínűleg regi betegeskedése.

— **Csorvás és az utiprogram.** Békésvármegye törvényhatóságának az 1907—1908 évre megállapított utiprogramra hozott határozatát Csorvás és Mezőberény községek megfellebezték. E községek azt kérik a minisztertől, hogy tagadja meg e határozattal a jóváhagyozó hozzájárulást, mert az utiprogramnak reájuk vonatkozó részében érdeküknek sérelmét látja. Csorvás azt kívánja, hogy az Orosháza — Csorvás-békési utnak kikövezését írják elő, mert ez az ut közgazdasági tekintetben fontos helyet foglal el s így kérésük méltánylandó. A fellebbezést már fel is terjesztették a miniszterhez.

— **Békéscsabai színház.** Békéscsaba község színügyi bizottsága Maros György elnöklés mellett ülést tartott. A színügyi bizottság behatóan foglalkozott azokkal a tervekkel, melyek alapján Márkus Géza fővárosi műépítész a békéscsabai színházépítélet átépítési fogja s a terveket egy-két jelentéktelen módosítással magáévé tette. Az ülésen résztvett a államépítészeti hivatal részéről Pöppel Gyula, gyulai kir. főmérnök is, aki mindenben hozzájárult a bizottság álláspontjához. Márkus Géza a végleges terveket és költségvetést már bemutatta s így hozzáfogtak az átalakítási munkálatok keresztülvi-

teléhez. A munkálatok kivitelével részint helyi, részint idegen czéget bizott meg a község.

— **Életunt cselédleány.** Mezőberény községben cselédként szolgált Jankó Erzsike kondorosi származású fiatal leány. A házi teendők egyhanguságában regényes hajlamai szerelemre gyujtották szívét, reménytelen szerelemre. E felletti elkeseredésében kedvese háza előtt gyufaoldatot ivott.

— **Major Simon dr. a Népszínházban.** Vármegyénk jogászságának egyik rokonszenves, poetalelkű tagja, Major Simon dr. gyulai ügyvéd „Ipámuram” című népszínművét a Népszínház igazgatósága elfogadta. A Népszínház ezidei szezonját gyulai szerző nyitotta meg s már maga ez a körülmény dicsőség a szerzőnek, kinek darabja egész héten műsoron volt. Az Ipámuram nem új darab, korábban már színrekerült Gyulán is csak most átdolgozta Major. A fővárosi sajtó kritikája általában elismerően emlékezik még úgy a darabról, mint a szerzőről. Kifogásokat ugyan támasztanak de Major sikere garanciát nyujt arra nézve, hogy idővel leküzd minden nehézséget.

Feledés.

*Hogy elfeledve lett a mult
És minden üdős percze,
Hitem, reményem vágyaim
Hogz eltűnének messze:
Szívem nem bántja már a bu,
Nem gyötrennek a gondok
Sohaj nem száll fel ajkamról
Es könyveket sem ontok.*

*Csak élek szótlán gondtalan,
Miként az élő-holtak,
A szürke napok egyhanguan
Egymásután lefolynak,
Tivornya-zaj és vig kacaz!?
Mid elfeledve régen,
Nem üzik vágától kéjesen
A már megalvadt vérem.*

*S hogy így lesz-e ez holnap is
Már nem törődöm élve,
Hisz úgy lehet: a holnapot
Tán megse érem érve.
Űr van körülöttem mindenütt...
Űres lett egész életem,
Milyen a nyugvó természet
Az elközlelő télen.*

Wihs Bóia.

A cukor.

Felolvasta: Bretz Berta polg. isk. tanítónő
1906. szept. 23-án a „Szarvasi Leányegyesület” előadó-gyűlésén.

*Mélyen tisztelt Elnökség!
Tisztelt és kedves Tagtársaim!*

Örömmel, de egyszersmind aggodalommal fogadtam nagyrabecsült igazgató Elnökünknek azon megtisztelő bizalmát, hogy a nem rég megalakult Leányegyesület működését ismertető felolvasással kezdjem meg. — Örömmel, mert az ügynek szívvel-lelékkel hive vagyok. Forró óhajom, hogy Leányegyesületünk, amely ma csak gyöngye palánta, idővel hatalmas, terebélyes fává növekedjék és erősödjék! S valamint a gyümölcsöt termő fa forró nyári napon nemcsak hűs árnyékával csalogatja magához a fáradt embert, hanem zamatos gyümölcsével élvezetet is nyujt — úgy csalogassák majd idővel előadó-gyűléseink egyesületünknek tagjait s nyujtsanak élvezetet mind azoknak, kik szellemi élvezetekben örömet találnak.

Hogy leányegyesületünk e szép, e nemes czélt valóban elérhesse, örömmel teszek meg a magam részéről is mindent, mi csekély erőmtől is telik.

De a megtisztelő bizalom másrészt aggodalommal tölt el. Mert bár az elvetett mag termő talajra esett — Leányegyesületünk megalakult — a kikelt növény gyöngye palánta, melyet minden káros behatástól a legnagyobb gondnal, a legnagyobb szeretettel védünk és őriznünk kell.

Igaz, hogy nem csekély azok száma, kik velem együtt bizalommal tekintenek a jövőbe, s kikben erős a hit, hogy egyesületünk idővel erősödni fejlődni és virágzani fog; de viszont sokan vannak, kik egyesületünknek rövid életet jósolnak.

Ily viszonyok között nekünk, kiket a tagok megtisztelő bizalma e gyöngye növény kertészeivé avatott, kétszeres kötelességünk, hogy a reánk bízott csemetét a legnagyobb odaadással ápoljuk, minden káros behatástól őrizzük, ferde hajtásait nyesegezzük, s minden leheletől és perzselő melegtől egyaránt védjük.

Mindezeket meggondolva és megfontolva, aggódtam, vajjon sikerül-e felolvasásom anyagául olyan tárgyat választani, mely tisztelt hallgatóságom tetszését megnyerni, s mely a mellett, hogy ismereteket közöl egyszersmint szórakozást is nyujt.

Miután felolvasásomnak egyik célja az volna, hogy a tisztelt tagokat az előadó-gyűlésekre minnél jobban csalogassa és édesgesse, legyen felolvasásom tárgya: „A cukor.”

Hogy az ember és környezete között kölcsönhatás van, azt már a régi görög bölcsek is sejtették, de annak mibenlétét csak a 18-ik század jeles tudósai fejtették ki szabatosan; teljes jelentőségét azonban még csak Ratzel Frigyes — nevezetes földrajz-író — „Antropo-Geographie“ című művében juttatta kifejezésre. Azóta már köztudattá vált, hogy az emberre a vidék éghajlata, annak talaja és környezetének növény- és állatvilága is nagy befolyással van.

Ratzel Frigyes híres művében, melynek első kötete 1882 ben jelent meg, a többi között ezeket mondja: „Ezer, meg ezer szál, amely az embert a természethez fűzi, a növény- és állatországon át jut az ember testéhez és lelkéhez, mert ezek leginkább rokonok, legbensőbbben vannak vele szeszövödvé.“

A növény- és állatvilág azért érdekel bennünket első sorban, mert ezek szolgáltatják mindennapi táplálékunkat. S ha az ember oly szerencsés anyagi körülmények közt él, hogy mindennapi szükségleteit könnyű módon kielégítheti, csakhamar azt is keresi, mi neki jól esik, legyen az étel vagy ital, vagy bármi más, mi örömet okoz, mi élvezetet nyújt.

Valószínű, sőt bizonyos, hogy az emberiség legelső, legtermészetesebb növény élvezete a cukor volt; nemcsak azért, mert az édesség iránt való hajlam az embernek veleszületett tulajdonsága, hanem azért is, mert mikor az ősemberek táplálék után néztek, könnyű szerrel találták meg a növények nektárját, azaz a növények édes nedvét s megízelve azt, mindjobban keresték.

A görög hitrege szerint az olympusi istenek kedvencz étele és itala, az isteni csecsemők kizárólagos tápláléka a nektár és ambrózia volt. Galambok hozták Zeusnak és a görögök a méz kivonatának képzeltek. A hitrege szerint a nektár és ambrózia a halandót halhatatlanná tette s mindkettőnek sebhegeztő ereje is volt. — Látjuk tehát, hogy a növények édes nedve már a régi görögöknél is nagy becsben állott. De nemcsak a görögök hanem az ó- és ujkor minden népe kereste és élvezte a növények nektárját!

Mai nap a cukornak élvezete annyira összeforrt táplálkozásunkkal hogy a sütés és főzés mesterségét el nem képzelhetjük cukor nélkül. Cukrot kíván gyermek és felnőtt, férfi és nő egyaránt, mert az édesség utáni hajlamot csak a szeszes italok élvezete vagy a dohányzás nyomja el az emberben, a mint azonban szakit az em-

litett élvezetekkel, újra felébred benne az édesség utáni vágy.

Bár a XX. század halandói nem remélik a cukor élvezetétől a halhatatlanságot, mégis a cukornak kedvező hatása az ember szervezetére tagadhatlan; éppen olyan nélkülözhetlen akár csak a só, vagy a sav. Az emberi szervezetbe jutva, ott szénsavvá és vízzé ég el, eközben meleget fejleszt, a mellyel a test munkát végezhet. Az emésztő nedvet szaporítja, és ezzel az emésztést elősegíti; e tekintetben a fűszerekkel rokonhatásu. Ezenkívül a cukor az eledelt jobbizúvé és élvezhetőbbé teszi, amivel szintén jótékonyan hat az emésztő szervekre s azt eredményezi, hogy a táplálékot jobban kihasználjuk s miután a vérbe kerül, a központi agyvelőre kedvező hatással van.

Hogy a cukor a fogakat ontja, nem áll; erről tanuskodnak azok a négerek, kik Nyugatindianában állandóan cukornádat esznek, ugyszintén Cuba, Manila és Java szigetén, valamint Braziliában, hol jelenleg legtöbb cukornádat természetnek.

Azt hiszik, hogy a cukornak nagy része van a csontképződésben és mint táplálék is lényeges tényező.

(Folytatjuk.)

A N A P

A magyar ujságírás szenzációja, Magyarország legfüggetlenebb és legelterjedtebb napilapja.

Felölös szerkesztője: Braun Sándor.
Politikai főmunkatársai: Abrányi Emil,
Lengyel Zoltán és Ugron Gabor.

A N A P a 48-as eszmény legbivebb katonája és a 67-es politika kéréllhetetlen üldözője.

A N A P már kora reggel megérkezik a vidékre.

A Nap nemcsak a legkitünőbb lap de a legolcsóbb is.

Egy szám ára 2 krajczár.

Előfizetés: negyedévre 4 korona, egy hónapra 1 korona 40 fillér.

Mutatványszámokat készséggel küld: A N A P kiadóhivatala VIII. ker., Rökk Szilárd-utca 9 szám.

FIDIBUSZ

A legkitünőbb és legolcsóbb élclap.

Szerkeszti: HELTAI JENŐ.

Főmunkatársak: Ambrus Zoltán, Molnár Ferenc, Herceg Ferenc, Ignotus.

Képei javát Cserna Rezső, Csók István, Garay Akos, Gulácsy Lajos, Fényes Adolf, Ferenczy Károly, Kernstock Károly, Márk Lajos, Linek Lajos, Vertóczy Manó rajzolja.

Péntek [délben már kézhez kapják a vidéki előfizetők a

FIDIBUSZ-t!

Előfizetési ára páratlanul olcsó:

Egész évre 6 Kor.
Félévre 3 Kor.
Negyedévre 1 K 50 f.
Egy hóra 50 fill.

Egy szám ára 5 kr. 10 f.

Friss, vidám, pajkos, eredeti, eleven, érdekes, bátor, díszesen illusztrált heti élclap.

Mutatványszámot kívánatra ingyen küld a

FIDIBUSZ kiadóhivatala

Budapest, Rökk Szilárd-utca 9.

Egy szép matt butor elköltözködés miatt özv. Valent Jenőnénel, Veres János házában eladó.

Hirdetések

jutányos áron vétetnek fel

lapunk

Kiadóhivatalában.

Földhaszonbérleti hirdetmény.

Orosháza községnek Gyulamezőn Sámson község határában levő mintegy 1100 kis hold és Kisszénáson Nagyszénásközség határában levő mintegy 500 kis hold kitünő minőségű

Szántó földje

kisebb nagyobb részletekben kedvező fizetési feltételek mellett a helyszínen folyó évi október hó 3-ikán délelőtt 9 órakor megtartandó árverésen egy évre haszonbérbe fog adatni.

Orosházán, 1906. szept. hó 27-én.

Torkos Kálmán,
főjegyző.

Jankó Ferencz,
bíró.

Szarvas nagyközség; előjáróságától.

9875/1906. ikt. szám.

Hirdetmény.

Szarvas község alulírott előjárósága ezennel közhírré teszi, hogy 1906. évi október hó 1-én (hétfőn) a Maczó-érben lévő 5 hold 760 négyszögöl, október hó 2-án (kedden) a Bikazugban lévő 89 h. 282 négyszögöl, október hó 5-én (pénteken) a Czigánytérben lévő 56 hold 878 négyszögöl heretermés készpénzfizetés mellett a helyszínen fog a legtöbbet ígérőnek eladatni, valamint október hó 2-án (kedden) a Likazugban lévő összes fűzfavessző, továbbá szerdán, október hó 3-án a Bikazugban lévő összes gyékény és nád részről fog eladatni.

Szarvas; 1906. évi szept. hó 29-én.

SALACZ JÓZSEF,
főjegyző s. s.

VALKOVSKY,
bíró s. k.

Lusztig Miksa

csabacsüdi földbirtoka, mintegy 1600 hold, a melyen 100 hold jól beállított luczernás van, haszonbérbe kiadó, esetleg takarmány, élő és holt felszerelés is megkapható. Értekezhetni HAJNAL BÉLA zárgondnokkal.

A kondorosi

iparszövetkezet háza
eladó.

9337-1906 sz.

Szarvas nagyközség előjáróságától.

Hirdetmény.

Szarvas nagy község alulírott előjárói az 1886 évi XXII. t.-cz. 125 §-ának rendelkezéséhez képest ezennel közhírré tesszük, hogy az 1907 évre összeállított községi készpénztár, kórház és ápolási alap, közművelődés alap és közmunka alap pénztár költségvetési előirányzata folyó év szept. 16 — okt. hó 1-éig bezárólag terjedő 15 napon át a község házában közszemlére van kitéve.

Ezen költség előirányzat a községi számvevőnél a hivatalos órák alatt megtekinthető s az ellen az

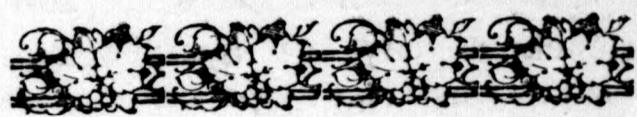
észrevételek a fenti határidőn belül beadhatók.

Szarvas, 1906 szeptember hó 15.

Az előjáróság nevében.

SALACZ J.
főjegyző.

VALKOVSKY M.
bíró.

Egy jó családból való

fiú

e lap

nyomdájában

felvételik.

Óh jaj!

Megfojt ez az átkozott köhögés!

Köhögés, rekedtség és elnyálkásodás ellen gyors és biztos hatásuk.

Egger mellpasztillái.

az étvágyat nem rontják és kitünő ízűek.
Doboz 1 és 2 korona. Próbadoz 50 fill.
Fő- és szétküldési raktár:

„Nádor” gyógyszer-tár Budapest

VI., Váci-körut 17.

Kapható:

Éljen!

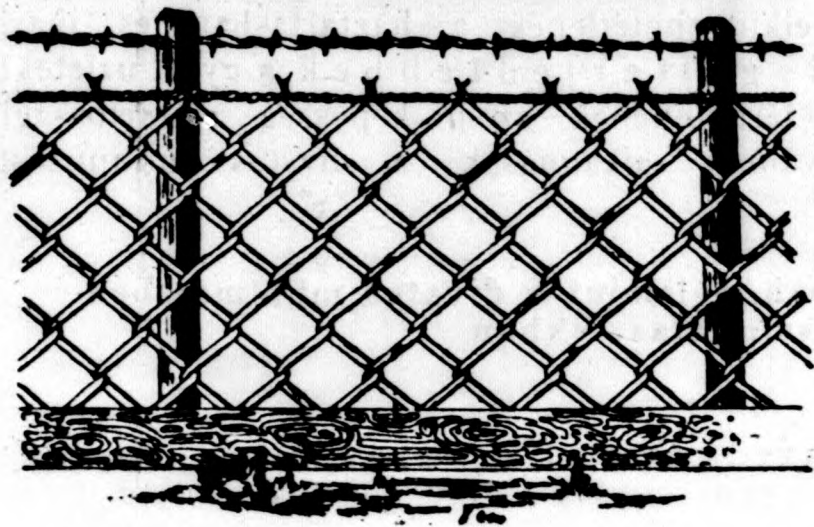
EGGER mellpasztilla csakhamar meggyógyított!

Burger Frigyes

Bugyis Andor

Szarvason: Nigrinyi Zoltán gyógyszer-tárakban.

Legolcsóbb sodronytonatok
kerítésekhez
és egyéb ipari célokra

Többször sodrott tűzben ónozott gépsodronyszövetek.

Igen jutányos áron szerezhetők be

Bárány Béla

vas- és festékkereskedésében
Szarvason.

Cook és Johnson-féle

amerikai

szabadalmazott tyukszem gyűrűk

(törv. védve)

ma az egyetlen szer, melylyel az
oly rettenetes tyukszem-fájdalmak
megszüntethetők és a tö teljes bi-
zonyossággal kiirtható.

Ma a világ legjobb gyógyszere.

Minden szenvedőnek ajánlandó.

1 drb 20 fillér, 6 drb 1 korona.

Kapható Szarvason: Bugyis Andor, Burger
Frigyes és Nigrinyi Zoltán gyógyszerházaiba

Értesítés.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség szives tudomására adni, hogy a

HANGYÁHOZ

CZIMZETT

ÁRUCSARNOKOMAT

AZ UJONNAN ÉPÜLT

HITELBANK ÉPÜLETBEN

(Fő-utca.)

saját vezetésem alatt
már megnyitottam.

Egyidejűleg tudatom, hogy Kossuth-téri üzletemet minden változás nélkül tovább is
fenntartom mint fiók üzletet

s ennek vezetésével Klein Mór urat bízam meg,

ki hivatta van érdekeket képviselni s kérem cégem iránt tanusított bizalmát irányomban
is fenntartani.

Kiváló tisztelettel

STEINER ANDOR

kereskedő.

A világon lejobbnak elismert varrógépek!

SINGER

varrógépek mint szerűek szerkezet és kivitelben.
varrógépek nélkülözhetetlenek a háztartásban és iparban.
varrógépek a legelterjedtebbek a gyári üzletekben.
varrógépek utólérhetetlenek szolg. képesség és tartósságban.
varrógépek kiválóan alkalmasak a divatos mühimzéshez.

Ingyenes tanfolyamok minden házi varrásban, valamint a divatos mühimzésben.
Himzéselyem raktár nagy színválasztékban.

A családi használatra való egyes varrógépekhez elektrómotorok.

Mühimzés kiállítás és díjtalan tanfolyam megnyitja hó 20-án a Roszjarovitz János ur tánctermében.

Világkiállítás Párisban 1900.
„Grand Prix”
legnagyobb kitüntetés.

SINGER Co. varrógép részvénytársaság.

Kiállítás Stettinben 1901.
Arany érem.

Szolnok, Baross-utca 20.

Képvise. Kasnyik János által Szarvas, új emplomköz 7025

BUDAPESTEN

AZ EGYETLEN

FÜGGETLEN

ELLENZÉKI

nagy napilap:

AZ UJSÁG.

Előfizetési ára:

Egész évre	28 k.
Félévre	14 „
Negyedévre	7 „
Egy hónapra	2.40 f.

GYÖNYÖRŰ ALBUMAJÁNDÉK KARÁCSONYRA
AZ UJSÁG MINDEN ELŐFIZETŐJÉNEK KIVÉ-
TEL NÉLKÜL:

Megrendlési cím: AZ UJSÁG kiadóvatala,
Budapest, VII., Kerepesi-ut 54.